
Voorstel voor

**regels voor de opschorting en het herstel van
marktactiviteiten overeenkomstig artikel 36, lid 1,**

**regels inzake de onbalansverrekening en de
verrekening van balanceringsenergie in geval van de
opschorting van marktactiviteiten overeenkomstig
artikel 39, lid 1,**

**van Verordening (EU) 2017/2196 van de Commissie van
24 november 2017 tot vaststelling van een netcode
voor de noodtoestand en het herstel van het
elektriciteitsnet**

Document ter goedkeuring

18 december 2018

Inhoud

Overwegende hetgeen volgt.....	3
HOOFDSTUK 1 Algemene bepalingen.....	4
Artikel 1 Onderwerp en toepassingsgebied.....	4
Artikel 2 Definities en interpretatie.....	4
Artikel 3 Algemene principes.....	5
HOOFDSTUK 2 TNB-coördinatie en relevante marktactiviteiten	6
Artikel 4 Coördinatie door de TNB.....	6
Artikel 5 Marktactiviteiten	6
HOOFDSTUK 3 Procedure voor de opschorting van marktactiviteiten	7
Artikel 6 Algemene principes.....	7
Artikel 7 Rollen en verantwoordelijkheden	9
Artikel 8 Berekening en toewijzing van capaciteit.....	9
HOOFDSTUK 4 Herstel van marktactiviteiten	10
Artikel 9 Algemene principes.....	10
HOOFDSTUK 5 Communicatieprocedure	11
Artikel 10 Algemene principes.....	11
HOOFDSTUK 6 Regels inzake de onbalansverrekening en de verrekening van balanceringsenergie gedurende de opschorting van marktactiviteiten	13
Artikel 11 Algemeen	13
Artikel 12 Principes die worden toegepast in geval van ‘door TNB gecontroleerde dispatch’	13
HOOFDSTUK 7 Onbalansverrekening tijdens procedures voor automatische of manuele belastingsafschakeling	16
Artikel 13 Principes.....	16
HOOFDSTUK 8 Contractuele afspraken	16
Artikel 14 Algemene bepalingen.....	16
Hoofdstuk 9 Slotbepalingen.....	17
Artikel 15 Uitvoering	17
Artikel 16 Taal	17
Bijlage	18

DE BELGISCHE TRANSMISSIENETBEHEERDER,

Overwegende hetgeen volgt

- (1) Verordening (EU) 2017/2196 van de Commissie tot vaststelling van een netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet (hierna 'Verordening 2017/2196'), die op 24 november 2017 in werking is getreden;
- (2) Verordening 2017/2196 heeft ten doel een gemeenschappelijke reeks minimumvereisten en principes te ontwikkelen voor de procedures en acties die moeten worden verricht tijdens nood-, black-out- en hersteltoestanden;
- (3) Dit document is een voorstel van ELIA System Operator nv (hierna 'Elia') betreffende regels voor de opschorting en het herstel van marktactiviteiten in overeenstemming met artikel 36 van Verordening 2017/2196, en betreffende regels inzake de onbalansverrekening en de verrekening van balanceringsenergie in geval van de opschorting van marktactiviteiten in overeenstemming met artikel 39 van Verordening 2017/2196 (hierna 'Regels');
- (4) Elia is verantwoordelijk voor de exploitatie van het Belgische transmissienet waarover zij een eigendoms- of minstens een gebruiksrecht heeft. Elia werd aangeduid als transmissienetbeheerder ('TNB') overeenkomstig de Belgische wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en waakt over de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van het Belgische transmissienet;

LEGT HET VOLGENDE VOORSTEL VOOR AAN DE CREG:

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Onderwerp en toepassingsgebied

1. Dit document is het voorstel betreffende:
 - a) de principes die de TNB moet naleven indien het noodzakelijk is om een of meer marktactiviteiten tijdelijk op te schorten, in overeenstemming met artikel 35;
 - b) de procedure die de TNB zal toepassen voor het herstel van de opgeschorte marktactiviteiten, in overeenstemming met artikel 37; en
 - c) de communicatieprocedure die de TNB zal toepassen tijdens de opschorting en het herstel van marktactiviteiten, in overeenstemming met artikel 38; en
 - d) de regels inzake onbalansverrekening en de verrekening van balanceringscapaciteit en balanceringsenergie die van toepassing zijn op onbalansverrekeningsperiodes waarin de marktactiviteiten opgeschort waren, in overeenstemming met artikel 39 van Verordening 2017/2196.
2. Dit voorstel moet ter goedkeuring worden voorgelegd in overeenstemming met artikel 4, lid 3, van Verordening 2017/2196.
3. Volgens artikel 4, lid 7, van Verordening 2017/2196 kan Elia verzoeken om wijzigingen in deze Regels aan te brengen. Voor alle wijzigingen in deze Regels zal Elia een raadpleging doorvoeren volgens de procedure die wordt beschreven in artikel 5 en 7 van Verordening 2017/2196.

Artikel 2

Definities en interpretatie

1. Voor de doeleinden van deze Regels hebben de gebruikte termen de betekenis die wordt vermeld in de definities die zijn opgenomen in artikel 3 van Verordening 2017/2196, artikel 3 van Verordening 2017/1485, artikel 2 van Verordening 2017/2195 en artikel 2 van Verordening 2015/1222.

Bovendien wordt verstaan onder:

'CIPU-contract'¹: een contract waarin de procedures voor de coördinatie van installaties vanaf year-ahead tot intraday zijn opgesomd en waarin de in het Federaal Technisch Reglement opgenomen modaliteiten worden gespecificeerd inzake de betreffende informatie-uitwisselingen en de mogelijkheden die Elia en de contractant hebben om de niet-beschikbaarheids- en programmeringsplannen te wijzigen;

'DNB': distributienetbeheerder. Waar DNB in dit document wordt gebruikt, moet het worden begrepen als de exploitant van een openbaar distributiesysteem. Voor alle duidelijkheid, transmissie- of distributie verbonden gesloten distributienetten mogen niet worden geïnterpreteerd als een subcategorie van een DNB in dit document.

¹ Het CIPU-contractmodel is te vinden op de website van Elia: <http://www.elia.be/nl/products-and-services/ancillary-services/production-coordination>

'Federaal Technisch Reglement': het Koninklijk Besluit van 19 december 2002 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe, met alle daarna volgende wijzigingen;

'Door TNB gecontroleerde dispatch'²: een manier om het transmissienet te exploiteren, waarbij netgebruikers die met de TNB verbonden zijn zonder uitstel de door de TNB verstrekte instructies uitvoeren.

2. Tenzij de context iets anders vereist, is het in deze Regels zo dat:
 - a) het enkelvoud ook naar het meervoud verwijst en vice versa;
 - b) de inhoudsopgave, titels en voorbeelden alleen voor het leesgemak ingevoegd zijn en geen invloed hebben op de interpretatie van de Regels;
 - c) alle referenties naar wetgeving, verordeningen, richtlijnen, ordonnanties, instrumenten, netcodes of andere rechtshandelingen ook alle wijzigingen, uitbreidingen of herziene rechtshandelingen bevatten die op dat ogenblik van kracht zijn.

Artikel 3 **Algemene principes**

1. Overeenkomstig overweging (9) van Verordening 2017/2196 moeten de TNB's ervoor zorgen dat de continuïteit van energietransacties in nood-, black-out- of hersteltoestanden wordt gegarandeerd en dat de opschorting van marktactiviteiten en de bijbehorende processen slechts een laatste redmiddel is. Er moeten duidelijke, objectieve en geharmoniseerde voorwaarden worden vastgelegd waaronder energietransacties kunnen worden opgeschort en vervolgens opnieuw kunnen worden hersteld.
2. Gezien de uitzonderlijke aard van situaties waarin de marktactiviteiten kunnen worden opgeschort, bestaat de aanpak er in hoofdzaak in dat er algemene principes worden gedefinieerd voor eenvoudige en transparante processen en dat er gebruik wordt gemaakt van bestaande procedures, instrumenten en contractuele afspraken.
3. Wanneer er nieuwe processen en procedures moeten worden ingezet, moeten deze gemakkelijk en doeltreffend kunnen worden uitgevoerd.

² Binnen Elia wordt deze situatie doorgaans de 'centrale dispatch' genoemd. Dit zou echter verwarring kunnen teweegbrengen met de definitie van 'centraal dispatchmodel' die is opgenomen in Verordening 2017/2195. Daarom wordt in deze Regels de term 'door TSO gecontroleerde dispatch' gebruikt.

HOOFDSTUK 2

TNB-coördinatie en relevante marktactiviteiten

Artikel 4

Coördinatie door de TNB

1. Indien zich noodsituaties voordoen, richt Elia crisisteam op die dergelijke situaties doeltreffend en doelmatig aanpakken en die belast zijn met:
 - a) het algemeen beheer van het noodplan (d.w.z. uitstippelen van de overkoepelende strategie);
 - b) de follow-up en diagnose van de toestand van het net;
 - c) het stellen van prioriteiten voor het herstel van de klantenaansluiting;
 - d) het nemen van besluiten over de opschorting en het herstel van marktactiviteiten;
 - e) het nemen van besluiten over de communicatie naar de externe belanghebbenden overeenkomstig de in hoofdstuk 5 van deze Regels bedoelde communicatieprocedures;
 - f) het vastleggen van de regels, de genomen besluiten en de getroffen maatregelen.

2. Overeenkomstig artikel 35, lid 5, van Verordening 2017/2196 zal Elia bij het opschorten en herstellen van marktactiviteiten samenwerken met de volgende partijen:
 - a) de TNB's van de capaciteitsberekeningsregio waarvan Elia lid is, conform artikel 15 van Verordening 2015/1222 en zoals gedefinieerd in artikel 10, lid 2;
 - b) de TNB's waarmee Elia afspraken heeft gemaakt voor de balanceringscoördinatie;
 - c) de aangestelde en van een paspoort voorziene NEMO's in België en andere entiteiten die overeenkomstig Verordening 2015/1222 zijn aangesteld of gemachtigd om marktfuncties uit te voeren in haar controlezone;
 - d) de TNB's van een belasting-frequentieregelblok waarvan Elia lid is³; en
 - e) de aangestelde gecoördineerde capaciteitscalculator van de capaciteitsberekeningsregio's waarvan Elia lid is.

3. Overeenkomstig artikel 36, lid 4, van Verordening 2017/2196 zet Elia de in artikel 35, lid 1, van Verordening 2017/2196 bedoelde omstandigheden om in objectief vastgestelde parameters. Deze door Elia voorgestelde parameters zijn opgenomen in de bijlage bij deze Regels.

4. Overeenkomstig artikel 36, lid 6, van Verordening 2017/2196 zal Elia deze parameters in realtime beoordelen en, alvorens de opschortingsprocedure voor marktactiviteiten wordt gestart, rekening houden met de vertragingstijd die is toegestaan volgens artikel 36, lid 5, van Verordening 2017/2196. Het definitieve besluit berust bij Elia voor de opschorting van marktactiviteiten wordt opgestart.

Artikel 5

Marktactiviteiten

1. In artikel 35, lid 2, van Verordening 2017/2196 worden de marktactiviteiten opgesomd die door de TNB kunnen worden opgeschort. Om misverstanden uit te sluiten: er bestaat geen verplichting om al deze marktactiviteiten tegelijkertijd op te schorten. Elia heeft het recht te beslissen welke marktactiviteit(en) moet(en) worden opgeschort volgens de specifieke

³ Elia is de enige TSO van haar belasting-frequentieregelblok.

omstandigheden en hoelang de opschorting zal duren. Elia zal in overleg met de betrokken partijen, zoals vermeld in artikel 4, lid 2, beslissen welke marktactiviteiten worden opgeschort en welke niet.

2. Artikel 35, lid 2, onder a) tot e), van Verordening 2017/2196 heeft betrekking op de overdracht van gegevens van een entiteit aan een andere:
 - a) de levering van zoneoverschrijdende capaciteit voor capaciteitstoewijzing voor de eenvormige day-ahead- en/of eenvormige intradaykoppeling bij de overeenkomstige biedzonegrenzen voor elke marktjseenheid, als wordt verwacht dat het transmissiesysteem niet tot de normale toestand of de alarmtoestand wordt hersteld;
 - b) de indiening van biedingen voor balanceringscapaciteit en balanceringsenergie door een aanbieder van een balanceringsdienst (hierna 'BSP');
 - c) de levering van een gebalanceerde positie aan het einde van het day-aheadtijdsbestek door een balanceringsverantwoordelijke (hierna 'BRP'), als dat volgens de voorwaarden met betrekking tot balancering vereist is;
 - d) de levering van positiewijzigingen van BRP's;
 - e) de levering van productieprogramma's, verbruiksprogramma's, interne commerciële handelsprogramma's en externe commerciële handelsprogramma's door de programma-agent zoals bedoeld in artikel 111, lid 1 en lid 2, van Verordening 2017/1485.

3. De andere relevante marktactiviteiten die kunnen worden opgeschort, zoals bedoeld in artikel 35, lid 2, onder f), van Verordening 2017/2196 hebben betrekking op:
 - a) de toewijzing van langetermijnrechten voor transmissie, overeenkomstig hoofdstuk 3 van Verordening 2016/1719;
 - b) de organisatie van de eenvormige day-aheadkoppeling, overeenkomstig artikel 44 tot 50 van Verordening 2015/1222;
 - c) de organisatie van de eenvormige intradaykoppeling, overeenkomstig artikel 58 tot 63 van Verordening 2015/1222;
 - d) de lokale intradayhandel op een NEMO-platform in een biedzone;
 - e) de inkoop van balanceringsdiensten, overeenkomstig artikel 29 tot 35 van Verordening 2017/2195;
 - f) De bekendmaking van de onevenwichtsprijzen op de website van Elia, conform de balanceringsregels van Elia.

HOOFDSTUK 3

Procedure voor de opschorting van marktactiviteiten

Artikel 6

Algemene principes

1. Overeenkomstig artikel 35, lid 1, van Verordening 2017/2196 kan de TNB tijdelijk een of meer marktactiviteiten opschorten wanneer
 - a) het transmissiesysteem van de TNB in black-outtoestand verkeert, overeenkomstig artikel 18, lid 4, van Verordening 2017/1485; of
 - b) de TNB alle mogelijkheden van de markt heeft uitgeput en de voortzetting van marktactiviteiten tijdens de noodtoestand een of meer van de in artikel 18, lid 3, van Verordening 2017/1485 bedoelde voorwaarden zou verslechteren; of

- c) de voortzetting van marktactiviteiten de effectiviteit van het herstel tot de normale toestand of de alarmtoestand significant zou verlagen; of
 - d) de TNB niet beschikt over de nodige instrumenten en communicatiemiddelen om marktactiviteiten te faciliteren.
2. Elia streeft ernaar de marktactiviteiten zo lang mogelijk voort te zetten omdat zij een essentiële factor vormen voor de normale netexploitatie.
3. Indien Elia beslist om een of meer marktactiviteiten op te schorten, zullen de verschillende belanghebbenden, zoals vermeld in artikel 10, lid 2 hiervan onmiddellijk in kennis worden gesteld volgens de communicatieprocedure die wordt beschreven in hoofdstuk 5 van deze Regels.
4. Bij een black-outtoestand zal Elia een periode van ‘door TNB gecontroleerde dispatch’ ingaan waarin Elia in nauwe samenwerking met andere TNB’s, DNB’s, Gesloten DNB’s, instructies geeft aan consumenten om hun afname aan te sluiten en/of te verhogen en aan elektriciteitsproducenten (met en zonder black-startdiensten), om een bepaalde referentiewaarde van actief of reactief vermogen te volgen.
5. In dergelijke periodes van ‘door TNB gecontroleerde dispatch’ waarin sommige marktactiviteiten opgeschort zijn, wordt aan de volgende partijen gevraagd om, zo mogelijk, informatie te blijven verstrekken over:
 - a) de programma's die bedoeld zijn in artikel 111, lid 1 en lid 2, van Verordening 2017/1485, door de programma-agent;
 - b) biedingen voor balanceringscapaciteit en balanceringsenergie, door een BSP;
 - c) levering van een gebalanceerde positie aan het einde van het day-aheadtijdsbestek door een BRP, als dat volgens de voorwaarden met betrekking tot balancering vereist is;
 - d) positiewijzigingen van BRP's.

Deze informatie wordt door de bovengenoemde partijen in de mate van het mogelijke verstrekt tijdens de periode van ‘door TNB gecontroleerde dispatch’.

6. Overeenkomstig artikel 24, lid 1, van Verordening 2017/1485 zorgen TNB's voor de beschikbaarheid, betrouwbaarheid en redundantie van de volgende zaken:
 - a) voorzieningen voor toezicht op de systeemtoestand van het transmissiesysteem, met inbegrip van toepassingen voor toestandsraming en voorzieningen voor belasting-frequentieregeling;
 - b) middelen voor het schakelen van stroomonderbrekers, koppelingsstroomonderbrekers, trappenschakelaars voor transformatoren en andere apparatuur voor het beheer van de elementen van het transmissiesysteem;
 - c) middelen om te communiceren met de controlecentra van andere TNB's en regionale veiligheidscoördinatoren;
 - d) tools voor de operationele-veiligheidsanalyse; en
 - e) tools en communicatiemiddelen die TNB's nodig hebben om grensoverschrijdende marktactiviteiten te faciliteren.

Elia kan marktactiviteiten opschorten indien de hoofdvoorziening en de back-up van een van bovenvermelde voorzieningen niet beschikbaar zijn.

Artikel 7

Rollen en verantwoordelijkheden

1. De relevante verplichtingen van Elia die zijn vermeld in de Algemene Voorwaarden BRP worden opgeschort tijdens een periode van ‘door TNB gecontroleerde dispatch’ of opschorting van marktactiviteiten, behoudens de verplichtingen van de respectieve partijen uit hoofde van deze Regels.
2. In het kader van deze Regels wordt gesteld dat de BRP tijdens een periode van ‘door TNB gecontroleerde dispatch’ niet verantwoordelijk is voor het in evenwicht houden van zijn portefeuille, omdat dit kan leiden tot een verlaging van de efficiëntie om het transmissienet te herstellen in zijn normale toestand of alarmtoestand. Elia zal duidelijk communiceren vanaf welk ogenblik de BRP niet verantwoordelijk is voor het in evenwicht houden van zijn portefeuille, en vervolgens vanaf welk ogenblik de BRP opnieuw verantwoordelijk zal zijn.
3. Overeenkomstig artikel 25, lid 3, van Verordening 2017/2196 voert elke overeenkomstig artikel 23, lid 4, van diezelfde verordening geïdentificeerde distributiesnetbeheerder (hierna 'DNB') en significante netgebruiker⁴ (hierna 'SNG'), en elke aanbieder van hersteldiensten, onmiddellijk de door de TNB overeenkomstig artikel 23, lid 3, onder b) van Verordening 2017/2196 uitgebrachte instructies van het herstelplan uit, overeenkomstig de procedures van het herstelplan.

Artikel 8

Berekening en toewijzing van capaciteit

1. Ondanks het feit dat Elia, zoals vermeld in artikel 5, het recht heeft om sommige of alle marktactiviteiten op te schorten in de omstandigheden die in artikel 6 zijn vermeld:
 - a) zal Elia trachten zoneoverschrijdende capaciteit te blijven leveren voor capaciteitstoeiwijzing via de eenvormige day-aheadkoppeling en/of de eenvormige intradaykoppeling bij de overeenkomstige biedzonegrenzen voor elke marktijdseenheid. Wanneer het voor Elia onmogelijk blijkt zoneoverschrijdende capaciteit te berekenen volgens de normale procedure en principes, zal Elia de bekende fallback principes inschakelen om een reeks waarden van fallback zoneoverschrijdende capaciteit te verstrekken. Deze fallback zoneoverschrijdende capaciteit kan nul MW zijn voor alle biedzonegrenzen en voor elke marktijdseenheid.
 - b) De toewijzing van langetermijnrechten voor transmissie mag niet worden aangetast aangezien deze toewijzing niet van invloed is op de systeemtoestand. Deze marktactiviteit kan worden uitgesteld naar een later ogenblik, na raadpleging tussen het Joint Allocation Office en de betrokken TNB's.
2. Landen die geen invloed ondervinden van black-outs of noodsituaties zullen de toewijzing via de eenvormige day-aheadkoppeling niet opschorten. Indien er zich black-outs of noodsituaties voordoen, kunnen TNB's en NEMO('s), na onderlinge coördinatie, de in Verordening 2015/1222 gedefinieerde, passende reserveprocedures voor eenvormige day-aheadkoppeling toepassen. De eenvormige day-aheadkoppeling mag de herstelprocessen niet schaden.

⁴ Transmissie verbonden Gesloten DNB's zijn opgenomen in de lijst van SNG geïdentificeerd op grond van artikel 23, lid 4 onder c) van Verordening 2017/2196 in het herstelplan van ELIA.

3. Landen die geen invloed ondervinden van black-outs of noodsituaties zullen de toewijzing via de eenvormige intradaykoppeling niet opschorten. Indien er zich black-outs of noodsituaties voordoen, kunnen TNB's en NEMO('s), na onderlinge coördinatie, de passende procedures voor eenvormige intradaykoppeling toepassen om de zoneoverschrijdende capaciteit te verminderen of om de toewijzing bij de betrokken biedzonegrenzen stop te zetten. De eenvormige intradaykoppeling mag de herstelprocessen niet schaden.

HOOFDSTUK 4

Herstel van marktactiviteiten

Artikel 9

Algemene principes

1. In overeenstemming met artikel 37, lid 1 van Verordening 2017/2196, beslist Elia over het herstel van de verschillende marktactiviteiten. Sommige marktactiviteiten kunnen achtereenvolgens worden hersteld, andere kunnen gelijktijdig worden hersteld.
2. Zelfs indien het van gemeenschappelijk belang is dat de marktactiviteiten zo spoedig mogelijk worden hersteld, moet Elia voldoende vertrouwen hebben in de stabiliteit van het net voordat zij de marktactiviteiten herstelt en een einde maakt aan de fase van 'door TNB gecontroleerde dispatch'. ELIA zal ook rekening houden met het bereidheid van de marktspelers en de beschikbaarheid van communicatiemiddelen.
3. Overeenkomstig artikel 38 van Verordening 2017/2196 en hoofdstuk 5 van deze Regels zal Elia updates verstrekken over het herstelproces van het transmissiesysteem.
4. Elia zal de marktactiviteiten herstellen in de volgende mogelijke volgorde:
 - a) eenvormige day-aheadkoppeling;
 - b) verstrekking van
 - de programma's die bedoeld zijn in artikel 111, lid 1 en lid 2, van Verordening 2017/1485;
 - een gebalanceerde positie aan het einde van het day-aheadtijdsbestek, als dat volgens de voorwaarden met betrekking tot balancerings vereist is door een BRP;
 - positiewijzigingen van BRP's;
 - biedingen voor balanceringscapaciteit en balanceringsenergie door een BSP, op voorwaarde dat de volumes werden aangekocht vóór aanvang van de periode waarin de marktactiviteiten werden opgeschort, afhankelijk van hun technische haalbaarheid;
 - c) eenvormige intradaykoppeling;
 - d) bekendmaking van de onevenwichtsprijs op de website van Elia.
5. Tijdens het herstelproces zal Elia nagaan en beslissen of de bovenstaande volgorde al dan niet kan worden aangehouden.
6. Wanneer Elia van mening is dat alle marktactiviteiten kunnen worden hersteld, zal Elia dit tijdig dan wel, in het geval van 'door TNB gecontroleerde dispatch', tenminste 6 uur voordat weer naar de normale toestand van de marktactiviteiten wordt overgegaan, meedelen zodat de

verschillende belanghebbenden voldoende tijd hebben om zich voor te bereiden op de overschakeling van ‘door TNB gecontroleerde dispatch’ naar de normale werking van de markt.

7. Overeenkomstig artikel 37, lid 6, van Verordening 2017/2196 stelt Elia uiterlijk 30 dagen nadat de marktactiviteiten zijn hersteld een verslag op met een gedetailleerde uiteenzetting van de beweegreden, de uitvoering en de gevolgen van de opschorting van de markt en een verwijzing naar de naleving van deze Regels, en dient Elia dat verslag in overeenstemming met artikel 37 van Richtlijn 2009/72/EG in bij de desbetreffende regelgevende instantie en stelt zij het ter beschikking van de in artikel 38, lid 2, van Verordening 2017/2196 bedoelde entiteiten.

HOOFDSTUK 5

Communicatieprocedure

Artikel 10

Algemene principes

1. Volgens artikel 38 van Verordening 2017/2196 omvatten deze Regels een communicatieprocedure waarin de taken en acties zijn beschreven die elke partij in haar specifieke rol hoort uit te voeren tijdens de opschorting en het herstel van marktactiviteiten.
2. Elia verzendt alle kennisgevingen en alle informatie betreffende de opschorting en het herstel van marktactiviteiten zo spoedig mogelijk en gelijktijdig naar de volgende entiteiten:
 - distributienetbeheerders (DNB's)
 - beheerders van een gesloten distributienet (Gesloten DNB's)
 - aanbieders van hersteldiensten (RSP's)
 - balanceringsverantwoordelijken (BRP's)
 - benoemde elektriciteitsmarktbeheerders (NEMO's)
 - regelgevende instanties
 - overheidsinstanties
 - aanbieders van balanceringsdiensten (BSP's)
 - significante netgebruikers (SNG's)
 - Coreso (regionaal veiligheidscentrum)
 - TNB's van de capaciteitsberekeningsregio's waarvan Elia lid is: 50 Hertz, Amprion, APG, Creos, CEPS, ELES, HOPS, Mavir, PSE, RTE, SEPS, Tennet Germany, Tennet NL, Transelectrica, Transnet BW, National Grid
 - Fluxys Belgium (gas transmissionnetbeheerder)
 - andere relevante entiteiten.
3. Ten aanzien van de eenvormige day-aheadkoppeling en de eenvormige intradaykoppeling werden communicatieprocedures overeengekomen tussen de betrokken TNB's en NEMO's. Deze berichten zullen verder worden verzonden door de NEMO's en/of de betrokken TNB's zoals bepaald in hun communicatieprocedures tijdens de perioden van opschorting en herstel van de marktactiviteiten. Elia zal nauwe contacten blijven houden met de betrokken TNB's en NEMO's om te bespreken welke acties door de verschillende partijen moeten worden verricht en daarover beslissingen te nemen.

4. Indien Elia bepaalde marktactiviteiten opschort, zal Elia de kennisgeving 'Marktopschorting Elia' verzenden, waarin de volgende gegevens zijn opgenomen:
 - a) de datum en het tijdstip waarop de marktactiviteiten zijn opgeschort in overeenstemming met artikel 35 van Verordening 2017/2196;
 - b) welke marktactiviteiten zijn opgeschort;
 - c) updates betreffende het herstelproces van het transmissiesysteem;
 - d) de beste raming van tijdstip en datum waarop het transmissiesysteem wordt hersteld;
 - e) zo nodig, andere informatie.
5. Alle kennisgevingen worden gepubliceerd op de website van Elia. Indien kennisgevingen of updates via de website niet mogelijk zijn, zal Elia zal de meest geschikte communicatiediensten onderzoeken om belanghebbenden gelijktijdig te informeren. ELIA zal de relevante entiteiten die vermeld zijn in overeenstemming met artikel 38, lid 2 van Verordening 2017/2196, uitnodigen om zich vooraf te registreren bij dergelijke informatiediensten. ELIA zal belanghebbenden tijdig informeren over de praktische informatie voor registratie.
6. Elia zal onderzoeken welke communicatiekanalen het best geschikt zijn om de belanghebbenden gelijktijdig te informeren, bijvoorbeeld de website, e-mail, WhatsApp, sms, iMessage of iets dergelijks, rss, Twitter ... De belanghebbende entiteiten dienen zich vooraf te registreren op de specifiek voor deze doelstelling gebruikte communicatiekanalen.
7. Elia zal de informatie tijdig verzenden en wijst alle verantwoordelijkheid af voor de werking van de communicatiekanalen die door externe partijen worden verstrekt wanneer het systeem in black-outtoestand verkeert.
8. De kennisgeving 'Marktherstel Elia' wordt verzonden naar dezelfde entiteiten als degene die in artikel 10, lid 2, worden vermeld en daarbij wordt gebruik gemaakt van dezelfde communicatiekanalen als degene die voor de kennisgeving 'Marktopschorting Elia' worden gebruikt.
9. De kennisgeving 'Marktherstel Elia' omvat de volgende informatie:
 - a) de marktactiviteiten die hersteld zullen worden en het tijdstip waarop dat zal gebeuren;
 - b) de kennisgeving dat de marktinstrumenten en communicatiesystemen van de verschillende partijen operationeel zijn;
 - c) het tijdstip op dag D-1 voor het indienen van programma's, voor alle 24 uren van dag D;
 - d) de datum en het tijdstip waarop Elia voornemens is om van de toestand "door TNB gecontroleerde dispatch" over te schakelen op de normale toestand van de marktactiviteiten op dag D, uur H;
 - e) zo nodig, andere informatie.

HOOFDSTUK 6

Regels inzake de onbalansverrekening en de verrekening van balanceringsenergie gedurende de opschorting van marktactiviteiten

Artikel 11 Algemeen

1. Overeenkomstig artikel 39, lid 3, van Verordening 2017/2196:
 - a) waarborgen deze Regels de financiële onpartijdigheid van elke TNB en in lid 1 van artikel 39 van die verordening bedoelde betrokken derde partij;
 - b) vermijden deze Regels verstoringen van stimulansen of contraproductieve stimulansen voor BRP's, BSP's en TNB's;
 - c) stimuleren deze Regels BRP's om naar een balans te streven of om het systeem te helpen zijn balans te herstellen, tenzij in een toestand zoals beschreven in artikel 7, lid 2;
 - d) vermijden deze Regels dat BRP's en BSP's financiële sancties worden opgelegd als gevolg van de uitvoering van door de TNB gevraagde acties;
 - e) ontmoedigen deze Regels TNB's om de marktactiviteiten op te schorten als dat niet strikt noodzakelijk is en stimuleren deze Regels TNB's om de marktactiviteiten zo snel mogelijk te herstellen; en
 - f) stimuleren deze Regels BSP's om diensten aan te bieden aan de connecterende TNB die het systeem in zijn normale toestand helpt te herstellen.

2. De regels inzake onbalansverrekening tijdens de opschorting van marktactiviteiten zoals beschreven in artikel 12 zijn enkel van toepassing tijdens een periode van 'door TNB gecontroleerde dispatch'. Deze Regels zijn niet van toepassing in alle andere situaties van opschorting van de marktactiviteiten zoals bedoeld in artikel 5, en evenmin in situaties zoals bedoeld in artikel 13.

Artikel 12

Principes die worden toegepast in geval van 'door TNB gecontroleerde dispatch'

1. De nominaties die op day-ahead zijn ingediend voor de leveringsdag, zoals bepaald in de Algemene Voorwaarden BRP, en die door Elia zijn bevestigd, worden geannuleerd voor de perioden van 'door TNB gecontroleerde dispatch'.

2. Tijdens een periode van 'door TNB gecontroleerde dispatch' is de BRP niet verantwoordelijk voor het in evenwicht houden van zijn portefeuille, overeenkomstig artikel 7, lid 2, omdat dit kan leiden tot een verlaging van de efficiëntie om het transmissienet te herstellen in zijn normale toestand of zijn alarmtoestand. Elia zal duidelijk communiceren vanaf welk ogenblik de BRP niet verantwoordelijk is voor het in evenwicht houden van zijn portefeuille, en vervolgens vanaf welk ogenblik de BRP opnieuw verantwoordelijk zal zijn. Dit betekent niet dat de BRP wordt vrijgesteld van zijn niet-geïmpacteerde verplichtingen uit hoofde van het Federaal Technisch Reglement zoals geïmplementeerd in de Algemene Voorwaarden BRP, onder meer de verplichting om te beschikken over de nodige communicatiemiddelen.

3. Tijdens perioden van 'door TNB gecontroleerde dispatch' worden geen onevenwichten berekend zoals voorzien in de balanceringsregels van Elia en de Algemene Voorwaarden BRP.

4. Er wordt een herstellertarief toegepast voor alle afnames en injecties (behalve voor elektriciteitsproductie-eenheden waarvoor een programmeringsverplichting bestaat zoals bedoeld in artikel 12, lid 7, hieronder) tijdens de perioden van ‘door TNB gecontroleerde dispatch’. Dit herstellertarief wordt vooraf berekend voor elk uur van de dag met behulp van deze formule:

$$73 \% * 1/3 (\text{Cal Y}+2 + \text{Cal Y}+1 + \text{M}+1) + 27 \% * \text{AVG (EPEX spot BE DAM)}$$

Waarbij

- CAL Y+2 = het gemiddelde van de dagquoteringen door ICE INDEX gepubliceerd in de loop van het jaar dat twee jaar voorafgaat aan het jaar van activering voor het product baseload,
- CAL Y+1 = het gemiddelde van de dagquoteringen door ICE INDEX gepubliceerd in de loop van het jaar voorafgaand aan het jaar van activering voor het product baseload,
- M+1 = het gemiddelde van de dagquoteringen door ICE INDEX gepubliceerd in de loop van de maand voorafgaand aan de maand van activering voor het product baseload,
- EPEX spot BE DAM = het uurgemiddelde van de day-aheadprijzen van EPEX SPOT Belgium gedurende de laatste 28 kalenderdagen die voorafgaan aan de dag waarop de periode van ‘door TNB gecontroleerde dispatch’ begon.

Dit herstellertarief voor elk overeenkomstig uur van de dag blijft vast gedurende de periode van ‘door TNB gecontroleerde dispatch’ en wordt dagelijks bekendgemaakt op de website van Elia.

5. Dit herstellertarief wordt gefactureerd aan/door de BRP's voor de energie die is afgenomen en/of geïnjecteerd gelinkt aan hun perimeter, tijdens de perioden van ‘door TNB gecontroleerde dispatch’. Deze afgenomen en/of geïnjecteerd energie is het resultaat van de fysische injecties en afnames op de aansluitpunten van Elia en/of de interconnectiepunten van Elia met de DNB's en/of hun injectie of afnametoe wijzing in een Gesloten Distributienet .
6. Voor de injecties en afnames aan de ELIA interconnectiepunten met de DNB's worden de energievolumes tijdens de perioden van ‘door TNB gecontroleerde dispatch’ toegewezen volgens specifieke toewijzingsprocedures. De toewijzing in een Gesloten Distributienet zal bepaald worden door de Gesloten DNB conform de beschikkingen voorzien in het toegangscontract.
7. Voor de energie die wordt geïnjecteerd door de elektriciteitsproductie-eenheden waarvoor een programmeringsverplichting bestaat⁵, moet aan de BRP een financiële vergoeding worden betaald. De vergoeding wordt berekend als de vergoeding die van toepassing is voor de eerste dag van de periode van ‘door TNB gecontroleerde dispatch’ in overeenstemming met de betalingen voor de nominatieprocedure die is vastgelegd in artikel 13.2.5 van het CIPU-contract, bijgewerkt met de brandstofkosten en/of CO₂-kosten naargelang het geval. Voor beperkte coördineerbare of niet-coördineerbare eenheden, zal het herstellertarief worden toegepast.
8. Teneinde overeenkomstig artikel 39, lid 3, onder a), van Verordening 2017/2196 de financiële onpartijdigheid van Elia te waarborgen, zal het verschil tussen de som van alle energieaankoopkosten (alle door de in artikel 12, lid 4 en lid 7 bedoelde elektriciteitsproductie-eenheden geïnjecteerde energie en, naargelang het geval, de energie die is ingevoerd ten gevolge

⁵ Zoals bepaald in de iCaros-ontwerpnota betreffende programmering en redispatch:

<http://www.elia.be/~media/files/Elia/About-Elia/Publication/iCAROS/iCAROSDesignNoteSchedulingRedispatchWithTrackChanges12042018.pdf>

van een top-downspanningsherstelstrategie zoals bedoeld in artikel 27 van Verordening 2017/2196 en waarnaar voorts wordt verwezen in artikel 15, lid 1, onder b), van deze Regels) en de som van alle energieverkoopopbrengsten voor de gehele periode van ‘door TNB gecontroleerde dispatch’, zoals beschreven in artikel 12, lid 4 en lid 6 hierboven, recupereerbaar zijn via de transmissietarieven.

9. De facturering en verrekening gebeuren volgens de regels voor facturering en verrekening die, naargelang het geval, zijn vastgelegd in de Algemene Voorwaarden BRP of in het CIPU-contract.

HOOFDSTUK 7

Onbalansverrekening tijdens procedures voor automatische of manuele belastingsafschakeling

Artikel 13 Principes

1. Tijdens momenten van procedures voor automatische of manuele belastingsafschakeling zoals bepaald in het systeembeschermingsplan van Elia, worden de marktactiviteiten naar verwachting niet opgeschort.
2. In een dergelijke situatie zal Elia een kennisgeving verzenden naar BRP's en BSP's met de op te volgen instructies, afhankelijk van de situatie.
3. De normale onbalansverrekening conform de balanceringsregels van Elia en de Algemene Voorwaarden BRP is van toepassing.

HOOFDSTUK 8

Contractuele afspraken

Artikel 14 Algemene bepalingen

1. Overeenkomstig artikel 18, lid 2, van Verordening 2017/2195, omvatten de Algemene Voorwaarden BSP en de Algemene Voorwaarden BRP ook de regels voor de opschorting en herneming van marktactiviteiten overeenkomstig artikel 36 van Verordening 2017/2196 en de regels voor verrekening in geval van marktopschorting overeenkomstig artikel 39 van Verordening 2017/2196 zodra deze zijn goedgekeurd overeenkomstig artikel 4 van Verordening 2017/2196.
2. Zodra deze Regels overeenkomstig artikel 4, lid 3, van Verordening 2017/2196 door de regelgevende instantie zijn goedgekeurd, worden de in lid 1 vermelde Algemene Voorwaarden aangepast door Elia en aan de regelgevende instantie ter goedkeuring voorgelegd volgens de formele procedure.
3. Indien deze Regels van invloed zijn op andere contractuele afspraken tussen Elia en een belanghebbende, zullen die contractuele afspraken door Elia worden gewijzigd en ter goedkeuring aan de regelgevende instantie worden voorgelegd volgens de formele procedure.

HOOFDSTUK 9

Slotbepalingen

Artikel 15

Uitvoering

1. De uitvoering van deze Regels is onderworpen aan:
 - a) goedkeuring door de regelgevende instantie van de regels voor opschorting en herstel van marktactiviteiten en de regels voor onbalansverrekening in geval van opschorting van marktactiviteiten;
 - b) afstemming met naburige TNB's betreffende de top-downspanningsherstelstrategie (met inbegrip van de financiële-vergoedingsprincipes ervan) die zal worden behandeld in bilaterale contractuele afspraken zodra deze Regels door de regelgevende instantie zijn goedgekeurd;
 - c) een uitvoerige impactanalyse van deze Regels voor de IT-systemen van Elia;
 - d) het onderzoek van Elia in verband met de best geschikte communicatiekanalen om de belanghebbenden gelijktijdig te informeren tijdens de opschorting en het herstel van marktactiviteiten;
 - e) wijzigingen aan de contractuele afspraken zoals beschreven in hoofdstuk 8 van deze Regels en de desbetreffende operationele processen, waarvan er enkele afhankelijk zijn van goedkeuring door de regelgevende instantie.
2. De algehele planning is derhalve gekoppeld aan de vooruitgang die wordt geboekt bij de bovenvermelde ontwikkelingen die niet geheel onder de controle van Elia vallen, maar die ook van externe partijen afhangen.
3. Pas nadat deze Regels door de regelgevende instantie zijn goedgekeurd, kan een gedetailleerd uitvoeringsplan worden opgesteld in samenwerking met alle betrokken partijen. Elia zal deze uitvoeringsplanning verstrekken 6 maanden na goedkeuring door de regelgevende instantie.

Artikel 16

Taal

1. De referentietalen voor deze Regels zijn het Nederlands en het Frans. Deze Regels worden in die talen voorgelegd aan de regelgevende instantie, overeenkomstig artikel 36, lid 1, van Verordening 2017/2196, en worden door Elia op haar website gepubliceerd na goedkeuring door de regelgevende instantie, overeenkomstig artikel 36, lid 2, van diezelfde verordening.
2. Op de website van Elia wordt eveneens een Engelse versie gepubliceerd. Om misverstanden uit te sluiten: wanneer de Engelse versie die door Elia wordt gepubliceerd onsamenhangendheden vertoont met een versie in een nationale taal, hebben de versies in de nationale talen voorrang.

Bijlage

NC EV artikel 35, lid 1, onder a) – het transmissiesysteem van de TNB verkeert in black-outtoestand (in overeenstemming met artikel 18, lid 4, van Verordening 2017/1485, d.w.z. meer dan 50% van de belasting is ontkoppeld)

Factoren die in acht moeten worden genomen bij de opstelling van regels voor opschorting en herstel van marktactiviteiten volgens NC EV artikel 36, lid 4		De marktactiviteiten die volgens NC EV artikel 35, lid 2, kunnen worden opgeschort (en hersteld)					
		a. de levering van zoneoverschrijdende capaciteit voor capaciteitstoewijzing	b. de indiening van biedingen voor balanceringscapaciteit en balanceringsenergie door een aanbieder van een balanceringsdienst	c. de levering van een gebalanceerde positie aan het einde van het day-aheadtijdsbestek door een balanceringsverantwoordelijke	d. de levering van positiewijzigingen van balanceringsverantwoordelijken	e. de levering van de in artikel 111, lid 1 en lid 2, van Verordening 2017/1485 bedoelde programma's	f. andere relevante marktactiviteiten waarvan de opschorting noodzakelijk wordt geacht om het systeem te beschermen en/of te herstellen
a. percentage belastingontkoppeling in de LFC-zone overeenkomstig:	i. het onvermogen van een significant deel van balanceringsverantwoordelijken om hun balans te behouden ii. de noodzaak voor de TNB om met het oog op een efficiënt spanningsherstel de gebruikelijke balanceringsprocessen niet te volgen	DOORGAAN behalve voor IDCC. Stop met IDCC vanaf ogenblik dat 50% van de belasting ontkoppeld is, zodra black-out is gedetecteerd.	STOP vanaf ogenblik dat 50% van de belasting ontkoppeld is, zodra black-out is gedetecteerd.	DOORGAAN met mogelijkheid om nominaties in te dienen, maar geen vereiste inzake evenwicht.	STOP vanaf ogenblik dat 50% van de belasting ontkoppeld is, zodra black-out is gedetecteerd.	DOORGAAN behalve voor intradayprogramma's STOP met levering intradayprogramma's vanaf ogenblik dat 50% van de belasting ontkoppeld is, zodra black-out is gedetecteerd.	Onevenwichtsprijs en ID: STOP DA: DOORGAAN tenzij herstel de volgende dag redelijkerwijs niet gerealiseerd kan zijn. Stop in dat geval met DA vanaf ogenblik dat 50% van de belasting ontkoppeld is, zodra gedetecteerd.
b. percentage productieontkoppeling in de LFC-zone overeenkomstig:	het onvermogen van een significant deel van balanceringsverantwoordelijken om hun balans te behouden	Dezelfde criteria als vermeld in de vorige rij gelden voor elke marktactiviteit, los van het percentage productieontkoppeling in de LFC-zone, zodra 50% van de belasting is ontkoppeld (zoals verondersteld in dit scenario).					
c. het aandeel en de geografische spreiding van niet-beschikbare transmissiesysteemelementen overeenkomstig:	i. de desynchronisatie van een significant deel van de LFC-zone, waardoor de gebruikelijke balanceringsprocessen een averechts effect opleveren ii. de verlaging tot nul van zoneoverschrijdende capaciteit bij een biedzonegrens of biedzonegrenzen	Dezelfde criteria als vermeld in de vorige rijen gelden voor elke marktactiviteit, los van het aandeel en de geografische spreiding van niet-beschikbare transmissiesysteemelementen, zodra 50% van de belasting is ontkoppeld (zoals verondersteld in dit scenario).					
d. het onvermogen van de volgende betrokken entiteiten om hun marktactiviteiten uit te voeren om redenen waarop zij geen invloed kunnen uitoefenen:	i. balanceringsverantwoordelijken ii. aanbieders van een balanceringsdienst iii. NEMO's iv. op het transmissienetwerk aangesloten DNB's	DOORGAAN behalve voor IDCC. Stop met IDCC vanaf ogenblik dat 50% van de belasting ontkoppeld is, zodra black-out is gedetecteerd.	STOP vanaf ogenblik dat 50% van de belasting ontkoppeld is, zodra black-out is gedetecteerd.	STOP als 50% van de BRP's hierbij betrokken is. DOORGAAN met mogelijkheid om nominaties in te dienen, maar geen vereiste inzake evenwicht.	STOP vanaf ogenblik dat 50% van de belasting ontkoppeld is, zodra black-out is gedetecteerd.	STOP als 50% van de BRP's hierbij betrokken is. STOP als 50% van de BSP's hierbij betrokken is. DOORGAAN behalve voor intradayprogramma's. STOP met levering	Onevenwichtsprijs en ID: STOP DA: DOORGAAN tenzij herstel de volgende dag redelijkerwijs niet gerealiseerd kan zijn. Stop in dat geval met DA vanaf ogenblik dat

						intradayprogramma's vanaf ogenblik dat 50% van de belasting ontkoppeld is, zodra black-out is gedetecteerd.	50% van de belasting ontkoppeld is, zodra gedetecteerd. DA: STOP als 50% van BRP's of 50% van BSP's of ten minste 1 NEMO niet in staat is marktactiviteiten uit te voeren om redenen waarop zij geen invloed kunnen uitoefenen.
e. het gebrek aan goed werkende instrumenten en communicatiemiddelen die nodig zijn om:	i. de eenvormige day-ahead- of intradaykoppeling of om het even welk expliciet capaciteitstoewijzingsmechanisme uit te voeren	STOP	STOP vanaf ogenblik dat 50% van de belasting ontkoppeld is, zodra black-out is gedetecteerd.	DOORGAAN met mogelijkheid om nominaties in te dienen, maar geen vereiste inzake evenwicht.	STOP vanaf ogenblik dat 50% van de belasting ontkoppeld is, zodra black-out is gedetecteerd.	DOORGAAN behalve voor intradayprogramma's STOP met levering intradayprogramma's vanaf ogenblik dat 50% van de belasting ontkoppeld is, zodra black-out is gedetecteerd.	DA, ID, onevenwichtsprijs: STOP
	ii. het frequentieherstelproces uit te voeren	DOORGAAN behalve voor IDCC. Stop met IDCC vanaf ogenblik dat 50% van de belasting ontkoppeld is, zodra black-out is gedetecteerd.		STOP		DA, ID, onevenwichtsprijs: STOP DA: DOORGAAN	
	iv. een balanceringsverantwoordelijke een gebalanceerde positie binnen day-aheadtijdsbestek en een positiewijziging te laten leveren			STOP		Onevenwichtsprijs, DA, ID: STOP	
	v. de in artikel 111, lid 1 en lid 2, van Verordening 2017/1485 bedoelde programma's te leveren			DOORGAAN			

NC EV artikel 35, lid 1, onder b) – de TNB heeft alle mogelijkheden van de markt uitgeput en de voortzetting van marktactiviteiten tijdens de noodtoestand zou een of meer van de in artikel 18, lid 3, van Verordening 2017/1485 bedoelde voorwaarden schaden

In geval van activering van plan voor automatische belastingsafschakeling: Elia zal een kennisgeving verzenden naar BRP's en BSP's met de op te volgen instructies, afhankelijk van de situatie.

In geval een specifiek marktproces kon worden aangewezen dat de noodtoestand verergert, zal Elia per geval beslissen of het proces al dan niet wordt stopgezet.

NC EV artikel 35, lid 1, onder c) – de voortzetting van marktactiviteiten zou de effectiviteit van het herstel tot de normale of alarmtoestand significant verlagen

In geval van een herstel na een black-out, worden de marktactiviteiten opgeschort volgens de bepalingen die in de bovenstaande tabel zijn vermeld.

In geval van een herstel na een systeemsplitsing worden de marktactiviteiten niet opgeschort.

NC EV artikel 35, lid 1, onder d) – de TNB beschikt niet over de nodige instrumenten en communicatiemiddelen om marktactiviteiten te faciliteren

De betrokken marktactiviteiten worden opgeschort indien de nodige instrumenten of communicatiemiddelen en de back-upprocessen gedurende ten minste 30 minuten niet beschikbaar zijn.